

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
i systemu pieczy zastępczej za rok 2017
oraz potrzeby pomocy społecznej na 2018 rok

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, określa m.in. zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z zapisami w/wym. ustawy: „to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji”.

Do zadań własnych gminy z zakresu realizacji w/w ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (jedn. tekst Dz. U. z 2013 roku, poz. 135) i Uchwały Nr XXVI/157/2013 Rady Gminy Niebylec z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie upoważnienia kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niebylecu do podejmowania działań w zakresie pieczy zastępczej, praca z rodziną zgodnie z powołaną wyżej ustawą jest realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

1. Formy realizacji:

- Pracownicy socjalni w celu rozpoznania i analizy problemów występujących w rodzinie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi na bieżąco utrzymują kontakty z dyrektorami szkół oraz wychowawcami.
- W celu zapobiegania dysfunkcyjności rodziny pracownicy współpracują z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie, Zespołem Interdyscyplinarnym, z kuratorami sądowymi, policją, ze szkołą w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.

- W celu zabezpieczenia pomocy w integracji rodziny i przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny tutaj. Ośrodek zabezpiecza podstawowe potrzeby bytowe dziecka i rodziny poprzez:
 - objęcie dożywianiem wszystkich wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli w formie gorącego posiłku (na terenie placówek oświatowych).
 - udzielanie pomocy w formie produktów spożywczych, uzyskanych od Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 najbardziej potrzebującym, na rzecz mieszkańców Gminy Niebylec, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
 - zapewnienie pomocy finansowej i w naturze rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, dostosowanej do indywidualnych potrzeb przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej.
 - realizacja świadczeń rodzinnych w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
 - realizacja świadczeń wychowawczych i rodzicielskich zgodnie z ustawami,
 - udzielanie pomocy w formie stypendiów socjalnych i motywacyjnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych.
 - pomoc w formie pracy socjalnej.
2. Udzielanie specjalistycznego wsparcia pedagogicznego, psychologicznego i prawnego w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego poprzez:
 - poradnictwo prawne szczególnie w zakresie prawa rodzinnego – korzystanie z punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Niebylecu, a w uzasadnionych przypadkach także możliwość wsparcia ze strony prawnika zatrudnionego na potrzeby Ośrodka.
 3. W 2017 roku Gmina Niebylec nie posiadała **placówki wsparcia dziennego**, o jakiej mówi art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do której może być skierowane dziecko decyzją sądu, celem objęcia wsparciem dziecka i jego rodziny.
 4. Art. 191 ust. 9 pkt 1-3 ustawy określają wydatki gminy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej albo w domu dziecka, 10%, 30% i 50% odpowiednio w pierwszym, drugim i trzecim roku i latach następnych. Z terenu Gminy Niebylec w 2014 r. zostało umieszczone jedno dziecko w niezawodowej rodzinie zastępczej, a w 2015 r. dwoje dzieci.

Koszt z tego tytułu w roku ubiegłym wyniósł **18 556,00 zł (30% oraz 50% średnich miesięcznych wydatków poniesionych na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej)**. W ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” otrzymaliśmy dotację w wysokości 25 200,00 zł na finansowanie zadania – „Zatrudnianie asystentów rodziny”.

5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niebylecu w 2017 roku udzielił pomocy w ramach zadań zleconych i własnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego dla 19 rodzin w tym 4 rodzinom wielodzietnym i 14 rodzinom niepełnym.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez

inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów kadrowych Ośrodka. Ważną potrzebą Ośrodka w szczególności jest: umożliwienie klientom i ich rodzinom korzystania z kompleksowego wsparcia specjalistycznego ze strony psychologa i prawnika w celu stworzenia systemu profilaktyki i opieki nad rodziną, dziećmi zwłaszcza w rodzinach dysfunkcyjnych, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Jest to forma pomocy w celu zwalczania negatywnych skutków problemów występujących w rodzinach. W celu wzmocnienia roli i funkcji rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych niezbędne jest utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny w wymiarze 1 etatu.

Asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy w rodzinie, z rodziną, dla rodziny (na jej rzecz), przy dominowaniu pracy z rodziną. W myśl założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opieka zastępcza powinna stanowić istotny element systemu pomocy dziecku i rodzinie na poziomie lokalnym. Celem pracy asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej.

W 2017 r. na terenie Gminy Niebylec ze wsparcia asystenta rodziny korzystało 14 rodzin w tym tylko 2 rodziny zobowiązane była do współpracy z asystentem przez Sąd. Z 6 rodzinami zakończono współpracę w tym: z 2 rodzinami ze względu na osiągnięcie wszystkich założonych w Planie Pracy celów, w 1 rodzinie zmieniono formę pomocy na kuratelę sądową, a w 1 rodzinie ze względu na pełnoletność dziecka ustał sądowy nakaz współpracy. W tym nadal w 2 rodzinach kontynuowany jest monitoring sytuacji rodziny. Z 12 rodzinami asystent współpracował powyżej 1-go roku, z 2 rodziną współpraca trwała 1 miesiąc.

Najczęstszym powodem przyznania asystenta rodzinie są niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców (9 rodzin) oraz brak wystarczających umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego (6 rodzin), alkoholizm rodziców (6 rodzin), przebywanie dzieci w pieczy zastępczej (2 rodziny). Problemy te często współistnieją ze sobą w poszczególnych rodzinach. Praca z rodzinami odbywa się na podstawie sporządzonego wspólnie z rodziną Planu Pracy, w której zawarte są do realizacji zarówno cele instytucjonalne jak i cele, nad którymi realizacją rodzina jest sama gotowa pracować przy wsparciu asystenta rodziny. W rodzinach asystenckich wychowuje się 32 dzieci.

W oparciu o art. 29 ust 1 i 2, art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej informuje (m.in. poprzez ogłoszenie na stronie internetowej Gminy Niebylec i w budynku GOPS) i poszukuje rodzin wspierających. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach